

Rok 2019 Facit

Rok 2019 nechal v nové síle projevit závažnost některých světových jevů – zejména problémů klimatických a sociálních. Madridský summit, který tuto klimatickou problematiku projednával, nedošel bohužel k žádnému závaznému závěru. Sociální bouře ve Francii, Ecuadoru a Chile dostaly během roku postupně od původních spontánních reakcí lidu na celkem nutná přísnější sociální opatření tamějších vlád charakter nespokojenosti se zvětšujícími se sociálními rozdíly uvnitř těchto (a nejen těchto) zemí.

V neklidném Iraku se při lidových bouřích mísily sociální aspekty s aspekty politickými a náboženskými. V Hong Kongu pokračuje pouliční neklid v politickém zájmu záchrany byť omezené demokracie. Obdobně politické protikorupční důvody nadále zneklidňují Libanon a u příležitosti presidentských voleb také Alžírsko, kde nová generace vystupuje proti zpuchřelé moci FLN, tedy již zestárlých a neefektivních bývalých bojovníků za nezávislost země. Ve Venezuele trvá dvojládí - zatímco svět uznává demokratického představitele Guaidó, drží vládu nadále levicoví vojáci, věrni současnému režimu v zájmu svých privilegií sestávajících z přístupu k nedostatkovému zboží.

Ve vzrušené atmosféře probíhalo po celý rok jednání o Brexitu a jednání presidenta Trumpa o obchodní dohodě s Čínou, obě tyto události považujeme v současném světě za klíčové. Podstatné je také sledování mocenských vztahů čtyř vedoucích světových mocností – USA, Číny, Evropy a Ruska, kde se jedná o jejich soupeření technologické (s dosahem na armádu), hospodářské a obchodní. Bohužel přestává v tomto soupeření atlantická oblast (USA a EU) během administrativy presidenta Trumpa vystupovat jednotně.

Bolestivá válka v Syrii dospěla do určitého sebevyčerpání a zároveň v roce 2019 zaznamenala nevyzpytatelné chování vnitřně se měnící nové regionální velmoci – Turecka. Pokračuje také válečné soupeření dvou dalších regionálních mocností - Saudské Arabie a Iranu v zoufalé válce v Jemenu, která postihuje hlavně děti. Přetrvávající extremistické atentáty v Afganistanu snad způsobí pomalejší odchod Spojenců ze země, protože tamější situace není dosud zvládnuta a islamistickému Talibanu nelze věřit. Pokračuje chaotická situace v Libyii a různovládí v Somálsku, primitivní občanská válka v Jižním Sudanu, pokračuje také nezvladatelnost různých skupin armádních banditů ve východním Kongu spolu s nově zaznamenanými islamistickými atentáty, daleko na jih od oblasti islámu v Africe. Zároveň přetrvávalo v nezmenšené míře s tím související nebezpečí islámského fundamentalistického terorismu, kde se hlavní váha přesunula z Blízkého východu do severní Afriky, zejména do Mali a Nigerie. S tím související problematika nekontrolované migrace nenašla zatím nějaké systematické řešení, které by bylo shodné a přijatelné pro všechny evropské cílové země migrantů z těchto postižených zemí.

Také nebezpečný vládce Severní Koreje se po určitém uklidnění opět vrací do agresivnější rétoriky. V důležité problematice zabránění Iranu ve vývoji nukleární zbraně nejsou stále světové velmoci jednotné, což je vládnoucím ayatolláhům ku prospěchu. Dalším zdrojem neklidu v Asii je tradiční soupeření dvou nukleárních regionálních mocností – Indie a Pakistanu, kde vláda nacionalistického premiéra strany BJP Modiho v průběhu roku kontroverzně

přerozdělila administrativní uspořádání sporného Kašmíru a v posledních týdnech roku 2019 rozvířila zbytečně politickou hladinu Indie novým zákonem o přidělování občanství pouze nemuslimským politickým azylantům.

Do konce roku se nepodařilo v povolebním období sestavit vládu ve Španělsku (kde opětně vyhrálo levicové PSOE Pedra Sancheze), v Rakousku (kde opětně vyhrála pravicová OVP mladého Sebastiana Kurze) a v Izraeli (kde o pouhých 0,8 % vyhráli v opakovaných volbách pravicoví Modří a Bílí / Kahol Lavan / Benny Gantze nad dosud vládnoucí obdobně pravicovou stranou Likud premiéra Benjamina Netanyahua. Rakouská vláda by měla být sestavena co nejdříve, koalici s OVP by měli tvořit Zelení, jejichž priority jsou ovšem od priorit Kurzových značně odlišné.

Ne všechny události roku 2019 byly negativní. V roce 2019 se nečekaně vyvinula situace v Bolívii, Sudanu a Etiopii. V Bolívii smetl národ díky neutralitě armády a spojení policie s lidem po volebních podvodech dosud vládnoucího levicového populistu Moralesa. Nový režim má rozumnější a pravicovější charakter. V Sudanu vznikla po sociálních nepokojích, vyvolaných původně zdražením, prozatímní vláda složená z představitelů manifestující opozice a představitelů armády. Dosavadní diktátor Omar Bashir byl za korupci vsazen do vězení a čeká ho také soud za vyvražďování zemědělců v západní sudánské provincii Darfur. V Etiopii dosáhl ministerský předseda Abyi Ahmed Ali vnitřního míru v zemi i vnějšího míru se sousední Eritreou.

Nový rok 2020 přinese nové presidentské volby pro USA, nové zkušenosti s vývojem evropské myšlenky bez Velké Británie pro nové vedení Evropy a případně i nové separatistické post brexitové tendence pro Velkou Británii. Snad lze očekávat řešení války v Sýrii, ale naopak také vyhocení raketové a nukleární problematiky Severní Koreje a Iránu, vše na pozadí zpomalující se světové ekonomiky. V zásadě bude světu chybět dostatečná úroveň síly a morálky, které by vycházely z atlantických tradic a ze spojení Evropy a USA, při pragmatické spolupráci těchto atlantických velmocí s rostoucí Čínou a klesajícím a stále více autoritativním Ruskem, která by měla být zaměřena zejména na nutné potlačení islámského fundamentalistického terorismu a na snahu o zabránění dalšího rozšiřování nukleárních zbraní nezodpovědným vládám. Sama tato atlantická spolupráce prochází nyní bohužel obtížným obdobím a obdobně ani Evropská Unie zatím nejeví určitou sebereflexi z nastalého Brexitu, která by měla ve svých konečných důsledcích vést k významnějšímu ponechání pravomocí na úrovni Členských Států /Member States/.